

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО И ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

Срећни Нова година и Божић

24

БЕОГРАД – 2023.

ИЗДАЊА ИЗ ОБЛАСТИ РАЧУНОВОДСТВА НЕОПХОДНА ЗА САСТАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

Објављено је ново издање које је усаглашено са свим новим рачуноводственим прописима који се примењују од 2021. године, као и са важећом пореском регулативом.

Садржи обиље практичних примера и објашњења књижења пословних промена на рачунима новог контног оквира за привредна друштва, задруге и предузетнике, у складу са Правилником за микро правна лица и МСФИ за МСП.

Нови контни оквир који се примењује почев од састављања годишњег финансијског извештаја за 2021. годину, садржи значајан број нових троцифрених конта, као и промене садржаја ранијих рачуна.

Нарочито много измена има у рачуноводственом обухватању код микро правних лица и предузетника, јер нови Правилник за микро и друга правна лица садржи другачије норме у односу на правилник који се примењивао до краја 2020. године.

Обим: 1568 страна

Цена: – 11.000 динара, са ПДВ

У објављеном новом издању Аналитичког контног плана дајемо предлог детаљнијег рашчлањавања прописаних троцифрених рачуна садржаних у контном оквиру на аналитичка и субаналитичка конта.

Предлог Привредног саветника увек је био широко прихваћен и масовно усвојен од стране великог броја домаћих привредних субјеката.

Садржински и формално, усклађен је са свим изменама рачуноводствене и пореске регулативе.

Обим: 216 страна

Цена: – 2.500 динара, са ПДВ

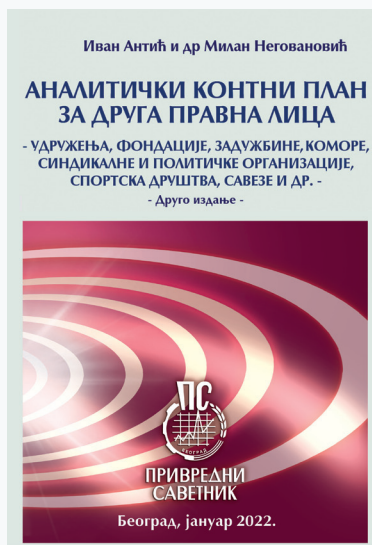

Група Аутора

АНАЛИТИЧКИ КОНТНИ ПЛАН ЗА ПРИВРЕДНА ДРУШТВА, ЗАДРУГЕ И ПРЕДУЗЕТНИКЕ

- у складу са пуним МСФИ, МСФИ за МСП и
Правилником за микро правна лица -

- Треће измењено и допуњено издање -

Иван Антић и др Милан Неговановић

АНАЛИТИЧКИ КОНТНИ ПЛАН ЗА ДРУГА ПРАВНА ЛИЦА

- УДРУЖЕЊА, ФОНДАЦИЈЕ, ЗАДУЖБИНЕ, КОМОРЕ,
СИНДИКАЛНЕ И ПОЛИТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ,
СПОРТСКА ДРУШТВА, САЗВЕЗЕ И ДР. -

- Друго издање -

Нови Закон о рачуноводству уважио је специфичности разних других правних лица и наставио да прописује да пословне књиге воде на њиховим специфичностима прилагођеном контном оквиру и финансијске извештаје презентују на посебним обрасцима за друга правна лица.

У новом издању, као и ранијих година, извршили смо детаљније рашчлањавање прописаних троцифрених рачуна Правилника о контном оквиру за друга правна лица и могу да га користе разне недобитне организације.

Обим: 156 страна

Цена: – 2.000 динара, са ПДВ

РЕДАКЦИОНИ ОДБОР: Иван Антић, Снежана Антић, Споменка Бабић, Ивана Бараћ, Вера Бјелица, мр Дејан Дабетић, др Тања Ђелић, Андрија Јовичић, Гордана Кесић, др Наташа Ковачевић, Милена Менковић, др Милан Неговановић, мр Живко Нешић, др Миленко Павловић, Милош Петровић, Бранка Радовић, Рада Радовић, Горан Савић, др Драгиша Слијепчевић, Ратомир Слијепчевић, др Милутин Срдић, др Славољуб Станић (председник), Ирина Стевановић-Гавровић, мр Миливоје Цветановић и др Ратомир Ћировић

ИЗДАВАЧ: ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК, д.о.о., Београд, Булевар краља Александра бр. 86
Поштански фах 345.

Текући рачуни: 205-5686-05, 170-900-30, 160-186875-14 и 220-135317-86

СЛУЖБА ОБЈАШЊЕЊА ПРОПИСА, тел.: 011-3209-600

СЛУЖБА ПРЕТПЛАТЕ, тел. 011-3209-630, e-mail: pretplataps@privsav.rs

УРЕДНИК ПЕРИОДИЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Иван Антић, тел. 32-09-667

ЛЕКТОР

Саво Пешуг

ДИРЕКТОР И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

др Ратомир Ћировић, тел. 32-09-660, e-mail: privrednis@privsav.rs

Адреса сајта на Интернету: www.privsav.rs

САДРЖАЈ:

Стр.

АКТУЕЛНОСТИ И НОВИ ПРОПИСИ

Рефракција плаћене акцизе на моторно гориво које се користи за пољопривредне сврхе од 1. јануара 2024. године – др Ратомир Ћировић	5
Издавање фискалних рачуна носиоцима пољопривредних газдинстава који остварују право на рефракцију плаћене акцизе на моторно гориво које се користи у пољопривредне сврхе од 1. јануара 2024. године – Иван Антић	9
Чланарина Привредној комори Србије у 2024. години – Данијела Крајић Дамјановић	11

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКЦИЗА

Подсетник на одређене радње у примени прописа о ПДВ на крају 2023. године – др Петар Бабић	16
1. Тромесечни порески обвезник може да поднесе захтев надлежном пореском органу за промену пореског периода у календарски месец, најкасније до 15. јануара 2024. године	16
2. Тромесечни порески обвезник којем је Пореска управа одобрила за 2023. годину промену пореског периода у месечни, ако жели да и у 2024. години буде месечни обвезник, треба да поднесе захтев Пореској управи најкасније до 15. јануара 2024. године	17
3. Обвезници ПДВ који су први пут започели ПДВ активност у 2022. години, за које је порески период у 2022. и 2023. години календарски месец, уколико желе да и у 2024. години задрже тај статус, треба да поднесу захтев Пореској управи до 15. јануара 2024. године	17
4. Обвезници ПДВ који су се добровољно пријавили у систем ПДВ на почетку 2022. године, уколико желе, могу на почетку 2024. године да поднесу захтев за брисање из евиденције за ПДВ	17
5. Обвезник ПДВ дужан је да надлежном пореском органу уз последњу пореску пријаву за 2023. годину достави обавештење о лицима која су му у 2023. години вршила испоруку секундарних сировина и услуга које су непосредно повезане са тим добрима, као и пољопривредних и шумских производа и пољопривредних услуга, без ПДВ	17
6. Застарелост права на претходни порез на крају 2023. године	18
7. Исправка сразмерног одбитка претходног пореза на крају 2023. године	18
8. Исправка одбитка претходног пореза по основу уговореног накнадног попушта за извршени промет добара и услуга у 2023. години	18

9. Порески период у којем је обвезник ПДВ дужан да обрачуна и плати ПДВ обавезу на разлике по попису за 2023. годину -----	19
10. Од 1. јануара 2024. године, примењује се нови начин вођења евиденције о промету за који је издат захтев путника за повраћај ПДВ-----	19
Подела претходног пореза и сразмерни порески одбитак на крају 2023. године – др Ратомир Ћировић -----	21
1. Подела претходног пореза према економској припадности-----	21
2. Начин утврђивања сразмерног пореског одбитка -----	23
3. Пример утврђивање сразмерног пореског одбитка у току године -----	28
4. Исправка сразмерног пореског одбитка на крају 2023. године -----	32
5. Исказивање сразмерног пореског одбитка у Обрасцу ПОПДВ-----	32
Повећање акцизе на цигарете од 1. јануара 2024. године и обавеза пописа залиха акцизних производа на дан 31. децембра 2023. године – др Ратомир Ћировић -----	34
Питања и одговори у вези са применом прописа о ПДВ – Јована Стојановић и Иван Антић-----	38
1. Поступање обвезника ПДВ у ситуацији када купац има преплату по основу документа о смањењу -----	38
2. ПДВ у грађевинарству – исказивање задржаног депозита у електронској фактури-----	39
3. Пренос посебних делова објекта – примена члана 6. став 1. тачка 1) ЗПДВ-----	39
4. Зарачунавање трошкова превоза страном лицу по основу пружене услуге стављања на располагање особља -----	40
5. Настанак пореске обавезе у случају квантитативног и квалитативног пријема несортираних добара и издавање документа о измени основице за обрачун ПДВ -----	40
6. Опорезивање промета отпадног јестивог уља из угла прописа о ПДВ и прописа о порезу на добит правних лица -----	41

ПОРЕЗ И ДОПРИНОСИ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

Нови параметри за обрачун зарада запослених од 1. јануара 2024. године – Весна Боровић -----	42
Нови параметри за исплате зарада квалификованим новозапосленим лицима почев од 1. јануара 2024. године – Весна Боровић -----	49
Нови параметри за обрачун доприноса за радно ангажоване осниваче који нису засновали радни однос са својим друштвом почев од 1. јануара 2024. године – Весна Боровић -----	54
Нови параметри за обрачун личне зараде, доприноса код предузетника који плаћају обавезе на опорезиву добит и предузетника паушалаца почев од 1. јануара 2024. године – Весна Боровић-----	56
Нови параметри за обрачун доприноса на приходе физичких лица по уговорима ван радног односа од 1. јануара 2024. године – Весна Боровић -----	59
Исплата минималне зараде почев од 1. јануара 2024. године – Весна Боровић -----	63
Потврда физичким лицима о висини прихода и плаћеном порезу по одбитку на Обрасцу ППП-ПО – Тијана Павловић -----	66

CIP – Каталогизација у публикацији,

Народна библиотека Србије, Београд, 658 + 657

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК: часопис за рачуноводство и пословне финансије/одговорни уредник др Ратомир Ћировић, – Год. 1, бр. 1 (1952) –. – Београд: Привредни саветник, а.д., 1952

– Предузеће за графичку делатност, трговину и производњу: „Графипроф“, Максима Горког 1а. – 27 цм

Доступно и на: //www.privsav.rs – Петнаестодневно

ISSN 0556–1590 – Привредни саветник

COBISS.SR-ID 16400642

ДУВАН И ДУВАНСКИ ПРОИЗВОДИ

Годишње и квартално извештавање према прописима о дувану – Весна Боровић	71
1. Евиденције и годишњи извештаји који се достављају Управи за дуван	71
2. Квартални извештаји који се достављају Министарству пољопривреде и Управи за дуван	74

ЕЛЕКТРОНСКЕ ФАКТУРЕ

Питања и одговори из области електронског фактурисања – Горан Лазовић, Данијела Крајић Дамјановић, др Милан Неговановић и Јована Стојановић	76
1. Право на претходни ПДВ у случају када је на електронској фактури грешком као „Датум обрачуна ПДВ“ наведен „Датум слања фактуре“ уместо „Датум промета“	76
2. Датум издавања ЕФ по основу пружене услуге закупа за месец у којем је последњи дан нерадан	76
3. Издавање две посебне ЕФ за главни и споредни промет добара или услуга	77
4. За промет извршен ван малопродајног објекта физичком лицу које је обвезник ПДВ (предузетник друго лице) издаје се електронска фактура	77
5. Начин обавештавања Централног информационог посредника ради брисања са списка корисника система електронских фактура	77
6. Поступак исправке грешке у цени исказаној на електронској фактури	78
7. (Јединствени) редни број електронске фактуре	78
8. ПДВ у грађевинарству – Настанак пореске обавезе и право на одбитак претходног пореза за пореског дужника код извођења радова по систему „кључ у руке“	78

РАЧУНОВОДСТВО

Питања и одговори из области рачуноводства Горан Лазовић, Данијела Крајић Дамјановић, др Ратомир Тировић	80
1. Промет стана у изградњи који врши инвеститор који примењује Правилник за микро и друга правна лица	80
2. Примање некретнине без накнаде од повезаног лица (које има истог власника)	81
3. Обрачун рачуноводствене и пореске амортизације багера када је у току године учињена крађа одређених делова	81
4. Моменат признавања прихода када се обавеза извршења испуњава у одређеном тренутку времена, а не током времена	82
5. Књижење обавезе за ПДВ по основу сторнираног рачуна у случају када није добијено обавештење купца о исправци одбитка претходног ПДВ	83
6. Тренутак признавања трошкова у пословним књигама по основу улазних ЕФ	83
7. Тренутак признавања прихода од закупа за месец децембар, у случају када се ЕФ издаје у јануару наредне године	83
8. Могућност процене вредности основних средстава која су у пословним књигама у потпуности рачуноводствено амортизована	84
9. Рачуноводствени третман плаћања трошкова службеног пута запослених пословном платном картицом	84
10. Потписивање годишњег финансијског извештаја правних лица која имају више законских заступника	85
11. Достављање финансијског извештаја новооснованог привредног друштва које има само податак о уплати основног капитала	86
12. Књижење једнократног отписа алата и ситног инвентара	86
13. Примена МСФИ 16 – Лизинг на закупе који се користе на неодређено време	87
14. Обрачун разлика које настају по основу примене валутне клаузуле	88
15. Евидентирање преноса стања код статусне промене припајања	88
16. Измене критеријума за разврставање средстава на опрему и ситан инвентар	88
17. (Не)обавезност вођења аналитичке евиденције материјала у угоститељској делатности	89
18. Књижења пословних промена код инвеститора који врши изградњу грађевинског објекта за тржиште	90
19. Утврђивање набавне вредности грађевинског земљишта	90

20. Када се врши књижење промене вредности залиха готових производа које се воде у малопродајним објектима произвођача -----	91
21. Књижење трошкова закупа пољопривредног земљишта који се плаћа по истеку закупа у наредној календарској години -----	92
22. Књижење изградње стамбеног објекта код инвеститора који врши набавку материјала који се уграђује у објекат-----	92

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Састављање тромесечног периодичног финансијског извештаја о извршењу буџета за период јануар–децембар 2023. године – Весна Боровић-----	93
Надзор над извршењем уговора о јавним набавкама – Иван Антић-----	98

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Кратке информације – Весна Боровић-----	100
1. Објављене су најнижа и највиша месечна основица доприноса за обавезно социјално осигурање у 2024. години -----	100
2. Објављена је највиша годишња основица доприноса за 2024. годину -----	100
3. Износ најниже месечне основице доприноса за обавезно социјално осигурање за самосталне уметнике, свештенике, верске службенике и пољопривреднике за 2024. годину –	100
4. Достављање пореске пријаве за фриленсере на Обрасцу ПП ОПО-К за четврти квартал 2023. године -----	101

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Мишљења надлежних органа у вези са применом прописа -----	102
Порез на добит правних лица-----	102
Порези на имовину -----	114
Порески поступак и пореска администрација -----	117
Рачуноводство -----	119
Акцизе -----	120

РОКОВНИК

Роковник за подношење прописаних обрачуна и за плаћање обавеза у месецу јануару 2024. године – Весна Боровић -----	122
--	-----

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

Актуелни подаци – Весна Боровић-----	127
--------------------------------------	-----

РЕФАКЦИЈА ПЛАЋЕНЕ АКЦИЗЕ НА МОТОРНО ГОРИВО КОЈЕ СЕ КОРИСТИ ЗА ПОЉОПРИВРЕДНЕ СВРХЕ ОД 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ

Законом о изменама и допунама Закона о акцизама („Службени гласник РС“, бр. 75/23, у даљем тексту: Закон), прописан је нови члан 39г којим је прописано право на рефакцију плаћене акцизе на моторно гориво које се користи за пољопривредне сврхе коју остварује:

1) физичко лице – носилац породичног пољопривредног газдинства¹;

2) правно лице и предузетник, које је уписано у регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописом којим се уређује регистар пољопривредних газдинстава.

Наведена лица могу да остваре право на рефакцију плаћене акцизе на моторно гориво које се користи за пољопривредне сврхе, ако:

– је пољопривредно земљиште које користе уписано у Регистар и налази се у активном статусу;

– у Регистру има уписано пољопривредно земљиште под производњом биљних култура;

– је у Регистру извршило обнову регистрације за текућу годину, у складу са посебним прописом којим се уређује регистрација пољопривредних газдинстава.

Купац – крајњи корисник који деривате нафте (гасна уља) и биогорива, користи као моторно гориво у пољопривредне сврхе, може да оствари рефакцију плаћене акцизе на те деривате нафте и биогорива, под условом да те деривате нафте и биогорива набавља од увозника, односно произвођача, да је на те деривате нафте и биогорива увозник, односно произвођач платио прописани износ акцизе, да је купац – крајњи корисник платио рачун у којем је исказан обрачунати износ акцизе, а када се ови деривати нафте и биогорива продају купцу – крајњем кориснику преко овлашћеног дистрибутера тих деривата нафте и биогорива, купац – крајњи корисник остварује право на рефакцију плаћене акцизе, под условом да поседује фискални

рачун, односно рачун и да је платио те деривате нафте и биогорива.

Прелазном одредбом члана 22. Закона, прописано је да пољопривредно газдинство и физичко лице – носилац породичног пољопривредног газдинства које је уписано у регистар пољопривредних газдинстава, **право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте које се као моторно гориво користи у пољопривредне сврхе остварује за моторно гориво (гасна уља и биогорива) набављено почев од 1. јануара 2024. године.**

На основу овлашћења из члана 39г став 8. Закона, Министар финансија и Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде споразумно су донели **Правилник о условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на моторно гориво које се користи за пољопривредне сврхе** („Службени гласник РС“, бр. 115/23, у даљем тексту: Правилник), **који се примењује од 1. јануара 2024. године.** Овим правилником уређују се услови, начин и поступак за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на моторно гориво које се користи за пољопривредне сврхе, нормативи количина потребних за обраду уписаног обрадивог пољопривредног земљишта, образац захтева за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе, као и садржина и начин вођења евиденције о лицима којима је одобрена рефакција плаћене акцизе и о износу акцизе за који је извршена рефакција. У наставку дајемо ближа објашњења примене овог правилника.

1. Право на рефакцију плаћене акцизе на моторна горива која се користе у пољопривредне сврхе

Према члану 3. Правилника, право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 3) и 7) Закона, може да оствари купац – крајњи корисник који наведене деривате нафте и биогорива користи као моторно гориво за погон пољопривредних машина у пољопривредне сврхе (у даљем тексту: подносилац захтева) ако те деривате нафте и биогорива набавља од:

¹ Према дефиницији из члана 2. Правилника, *носилац породичног пољопривредног газдинства* јесте физичко лице – пољопривредник који обавља пољопривредну производњу и које је уписано као носилац породичног пољопривредног газдинства у Регистар пољопривредних газдинстава (у даљем тексту: Регистар), у складу са законом којим се уређују пољопривреда и рурални развој.

ИЗДАВАЊЕ ФИСКАЛНИХ РАЧУНА НОСИОЦИМА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА КОЈИ ОСТВАРУЈУ ПРАВО НА РЕФАКЦИЈУ ПЛАЋЕНЕ АКЦИЗЕ НА МОТОРНО ГОРИВО КОЈЕ СЕ КОРИСТИ У ПОЉОПРИВРЕДНЕ СВРХЕ ОД 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ

Уместо да Техничким упутством за административни и технички преглед функционалност и ЕСИР или Л-ПФР (у даљем тексту: Техничко упутство) одмах пропише шифарник јединственог идентификационог броја купца (у даљем тексту: шифарник купаца) са свим врстама купаца који се могу јављати у мало-продаји, Пореска управа је до сада већ неколико пута ажурирала, то јест проширивала овај шифарник. О начину идентификације купца који је обвезник пореза на приходе од самосталне делатности писали смо у ПС 22 и 23/22.

Овога пута, проширење је извршено због дигитализовања поступка остваривања права на рефакцију плаћене акцизе на моторно гориво које се користи у пољопривредне сврхе (о чему детаљније пишемо у посебном чланку у овом броју часописа).

Пореска управа је дана 18.12.2023. године објавила и ажурирала текст Техничког упутства на порталу Пореске управе, у делу који садржи Дефинисање јединствене шифре купца за пољопривредна газдинства (поглавље 9.8 – Рачун са идентификацијом купца).

С тим у вези, Министарство финансија упутило је Управи за аграрна плаћања допис – бр. 00045995220231052000400501200 од 19. децембра 2023. године са следећим насловом: **„Обавештење: Издавање фискалних рачуна лицима која остварују право на рефакцију плаћене акцизе на моторно гориво које се користи у пољопривредне сврхе – члан 39г Закона о акцизама“**.

Из садржине обавештења и разлога због којег се шифарник купаца проширује може се закључити да се ова обавеза односи само на обвезнике фискализације који се баве дистрибуцијом нафте и нафтних деривата. Међутим, сматрамо да би **сви обвезници фискализације требало да обаве проширење шифарника купаца**, као и да се ускладе са претходним проширењима, ако до сада то нису учинили.

Шифарник купца проширује се због дигитализације поступка остваривања права на рефакцију плаћене акцизе. Међутим, реално је очекивати да ће се дигитализација **проширивати** и у вези са **остваривањем права на субвенције и друге подстицаје намењене носиоцима пољопривредних газдинстава**.

Поред тога, досадашњи шифарник није био довољно разрађен, па је и код промета било којег другог артикла где су купци регистровани предузетници који воде пословне књиге или су паушалци препорука била да се користи опис 10: ПИБ који је намењен за правна лица, док су предузетници пољопривредници или предузетници друга лица (физичка лица која не региструју делатност код АПР), идентификовани преко описа 11: ЈМБГ намењеном за домаће физичко лице које обавља самосталну делатност идентификовано ЈМБГ. Овај пропуст и даље постоји јер у напомени у вези са описом врсте купца 10, и даље стоји: „Домаће правно лице идентификовано ПИБ-ом“, а требало би: „Домаће правно лице и предузетник идентификовано ПИБ-ом“.

У зависности од начина постављања софтвера за функционисање електронских фискалних уређаја, неки обвезници фискализације ће једноставно проширити шифарник купаца уношењем новописаних шифара, док ће неки за то морати да ангажују добављача од којег су набавили овај уређај.

Лица која остварују право на рефакцију акцизе на моторно гориво које се користи у пољопривредне сврхе на фискалним рачунима идентификују се уношењем посебне идентификационе ознаке у поље које је намењено за идентификацију купца („buyerId“, односно ПИБ купца) на следећи начин:

14:ПИБ – Правно лице или предузетник који је идентификован Пореским идентификационим бројем (ПИБ) и има пољопривредно газдинство – ова ознака се уноси и за правна лица, односно предузетнике који имају додељен деветоцифрени ПИБ;

ЧЛАНАРИНА ПРИВРЕДНОЈ КОМОРИ СРБИЈЕ У 2024. ГОДИНИ

Скупштина Привредне коморе Србије донела је на седмој седници одржаној 5. децембра 2023. године Одлуку о висини, начину и роковима плаћања јединствене чланарине и финансирању Привредне коморе Србије у 2024. години (у даљем тексту: Одлука) која је објављена у „Службеном гласнику РС“, бр. 110 од 8. децембра 2023. године. Ова одлука ступа на снагу

осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“, а примењује се од 1. јануара 2024. године.

Одлуком се утврђују висина, начин и рокови плаћања јединствене чланарине (у даљем тексту: чланарина) и финансирање Привредне коморе Србије (у даљем тексту: Комора) у 2024. години.

Новине које доноси Одлука у односу на претходну (којом су били уређени висина, начин и рокови плаћања чланарине у 2023. години), огледају се у следећем:

– одлучено је да чланови који имају пословни приход мањи од 1.000.000,00 динара не плаћају чланарину за 2024. годину;

– прецизирано је шта представља пословни приход брокерско-дилерских друштава;

– прецизирано је да се чланови Коморе над којима је отворен стечајни поступак, односно над којима је покренут поступак ликвидације, ослобађају обавезе плаћања чланарине, почев од месеца у којем је отворен стечајни поступак до месеца у којем је закључен, односно обустављен стечајни поступак, односно од месеца у којем је покренут поступак ликвидације (уместо од дана отварања стечајног поступка до дана закључења, односно обуставе стечајног поступка, односно од дана покретања поступка ликвидације, како је то било уређено претходном одлуком);

– уведен је још један случај у којем чланови Коморе могу остварити попуст на чланарину;

– додат је члан Одлуке којим је прописано да надзорни одбор врши контролу законитости рада Коморе, контролише спровођење Статута и општих аката Коморе, контролише финансијско и материјално пословање Коморе и стручних служби и остварује увид у извршавање обавеза чланова Коморе.

У наставку детаљно објашњавамо на кога се обавеза плаћања чланарине односи, који су рокови плаћања и на кога се обавеза плаћања чланарине не односи.

1. Чланство у Комори

Према одредбама члана 10. Закона о привредним коморама („Службени гласник РС“, бр. 112/15) и члана 3. Одлуке, чланови Коморе су **сви привредни субјекти** који обављају регистровану пословну делатност на територији Републике Србије.

Привредни субјекти који су **правна лица постају чланови** Коморе уписом у Регистар привредних субјеката, у складу са Законом о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре („Службени гласник РС“, бр. 99/11, . . . и 105/21). Другим речима, привредна друштва и остала правна лица (друштва за осигурање, банке, јавна предузећа и др.) постају чланови Коморе на основу уписа у Регистар привредних субјеката, па се може закључити да је на основу одредаба Закона о привредним коморама за њих **чланство обавезно**.

ПОДСЕТНИК НА ОДРЕЂЕНЕ РАДЊЕ У ПРИМЕНИ ПРОПИСА О ПДВ НА КРАЈУ 2023. ГОДИНЕ

1. Тромесечни порески обвезник може да поднесе захтев надлежном пореском органу за промену пореског периода у календарски месец, најкасније до 15. јануара 2024. године

Одредбом члана 48. став 5. Закона о ПДВ предвиђено да обвезник ПДВ чији је порески период календарско тромесечје (то је обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет мањи од 50.000.000 динара), може да поднесе надлежном пореском органу захтев за промену пореског периода у календарски месец, и то најкасније до 15. јануара текуће године.

Сагласно са овом одредбом, обвезници ПДВ који су у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2023. године остварили укупан промет у износу мањем од 50.000.000 динара, ако имају интерес да то учине, могу да поднесу надлежном пореском органу захтев за промену пореског периода у календарски месец, и то најкасније до 15. јануара 2024. године.

Захтев за промену пореског периода подноси се електронски преко портала еПорези, попуњавањем пријаве „ПДВ регистар“.

Ознака врсте пријаве је „3“ Захтев за измену података у евиденцији ПДВ (ИЕПДВ). Затим се као основ за промену пореског периода бира опција 2 (члан 48. став 5. Закона о ПДВ).

Одобрени порески период по наведеном захтеву обвезнику траје најмање 12 месеци (члан 48. став 6. Закона о ПДВ).

То значи да у случају ако Пореска управа по поднетом захтеву до 15. јануара 2024. године, одобри тромесечном обвезнику промену пореског периода у календарски месец, тај период обвезнику траје у 2024. години. Уколико овај обвезник буде заинтересован да и у 2025. години буде месечни порески обвезник, моћи

ће да поднесе захтев Пореској управи до 15. јануара 2025. године за одобрење месечног пореског периода.

О поднетом захтеву Пореска управа самостално одлучује.

За подношење захтева за промену тромесечног пореског периода у месечни, по правилу, заинтересовани су обвезници који остварују већи износ права на претходни порез од износа ПДВ обавезе, а који одлучују да изврше повраћај ПДВ.

За промену пореског периода из тромесечног у месечни, заинтересовани су обвезници ПДВ, који у складу са одредбом члана 10. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ, врше промет добара и услуга из области грађевинске делатности где је порески дужник прималац добара и услуга, са правом на претходни порез по рачунима добављача за набавку материјала који троше приликом производње добара или услуга.

Повраћај ПДВ врши се у складу са одредбом члана 52. Закона о ПДВ, најкасније у року од 45 дана, односно у року од 15 дана за обвезнике који претежно врше промет добара у иностранство, по истеку рока за предају пореске пријаве, ако је пореска пријава благовремено поднета, у року од 45 дана, односно у року од 15 дана за обвезнике који претежно врше промет добара у иностранство од дана подношења пореске пријаве која није благовремено поднета, односно од дана подношења захтева.

Сагласно са овом одредбом, за тромесечне обвезнике рок за повраћај ПДВ може да буде 135 дана (ако је набавка материјала извршена првог дана на почетку квартала, тј. 3 месеца плус 45 дана), а за месечне обвезнике 45 дана по истеку пореског периода.

Захтев за промену пореског периода може се поднети искључиво на почетку године за текућу годину, и то у периоду од 1. до 15. јануара.

ПОДЕЛА ПРЕТХОДНОГ ПОРЕЗА И СРАЗМЕРНИ ПОРЕСКИ ОДБИТАК НА КРАЈУ 2023. ГОДИНЕ

1. Подела претходног пореза према економској припадности

Обвезник ПДВ који врши промет добара и услуга за који постоји право на одбитак претходног пореза и промет добара и услуга за који не постоји право на одбитак претходног пореза, ако за обављање тих промета користи набављена добра и услуге, дужан је да за сваки порески период у току године изврши поделу претходног пореза према економској припадности на део који има право и део који нема право да одбије од ПДВ који дугује.

Ако за поједина набављена добра или услуге не може да се изврши подела претходног пореза према економској припадности, примењују се правила која се односе на поделу претходног пореза применом процента сразмерног пореског одбитка.

Такође, у последњем пореском периоду календарске године, овај обвезник ПДВ врши исправку сразмерног пореског одбитка применом процента сразмерног пореског одбитка на износ претходног пореза из свих пореских периода у календарској години.

Утврђивање и исправка сразмерног пореског одбитка врши се у складу са:

– чланом 30. Закона о ПДВ (у даљем тексту: ЗПДВ), и

– чл. 143. до 148. Правилника о ПДВ (у даљем тексту: ППДВ).

Чланом 30. ЗПДВ прописано је да је обвезник који користи испоручена или увезена добра или прима услуге, за потребе своје делатности, да би извршио промет добара и услуга за који постоји право на одбитак претходног пореза, као и за промет добара и услуга за који не постоји право на одбитак претходног пореза, дужан да изврши поделу претходног пореза према економској припадности на део који има право и део који нема право да одбије од ПДВ који дугује.

У вези са поделом претходног пореза, Министарство финансија РС дало је мишљење бр. 011-00-917/2020-04 од 22.12.2020. године, чији део гласи:

„...обвезник ПДВ који набавља добра и услуге за потребе обављања делатности у оквиру којих врши промет са правом на одбитак претходног пореза и промет без права на одбитак претходног пореза, поделу претходног пореза прво врши према економској припадности сврставањем набавки добара, односно услуга у три групе, на следећи начин:

1) по основу набавки добара, односно услуга које искључиво користи, односно које ће користити за промет са правом на одбитак претходног пореза, укупан износ ПДВ има право да одбије као претходни порез;

2) по основу набавки добара, односно услуга које искључиво користи, односно које ће користити за промет без права на одбитак претходног пореза, укупан износ ПДВ нема право да одбије као претходни порез;

3) по основу набавки добара, односно услуга које користи, односно које ће користити и за промет са правом на одбитак претходног пореза и за промет без права на одбитак претходног пореза, износ ПДВ дужан је да подели према економској припадности на део који има и део који нема право да одбије као претходни порез, водећи рачуна да за сваку конкретну набавку добра, односно услуге примени критеријум на основу којег ће адекватно одредити економску припадност.“

Ако за поједино добро, односно услугу из тачке 3) овог мишљења обвезник ПДВ не може да изврши поделу претходног пореза према економској припадности, обвезник ПДВ врши поделу претходног пореза применом процента сразмерног пореског одбитка у складу са ЗПДВ и ППДВ. На тај начин добија се износ ПДВ који обвезник ПДВ може да одбије као претходни порез, тј. сразмерни порески одбитак и износ ПДВ који обвезник ПДВ не може да одбије као претходни порез. С тим у вези, ПДВ по основу набавки добара,

ПОВЕЋАЊЕ АКЦИЗЕ НА ЦИГАРЕТЕ ОД 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ И ОБАВЕЗА ПОПИСА ЗАЛИХА АКЦИЗНИХ ПРОИЗВОДА НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 2023. ГОДИНЕ

1. Износи акциза на цигарете и течности за пуњење електронских цигарета од 1. јануара 2024. године

Законом о изменама и допунама Закона о акцизама („Службени гласник РС“, бр. 75/23, у даљем тексту: Закон), који се примењује од 1. октобра 2023. године, поред осталих измена, извршене су измене и члана 40а којима су прописани нови износи акциза на цигарете произведене у земљи и из увоза за период

од 1. јула 2023. године до 31. децембра 2025. године.¹ Прелазном и завршном одредбом члана 20. тог закона, прописано је да ће се прво наредно усклађивање динарских износа акцизе на цигарете вршити у 2024. години индексом потрошачких цена у 2023. години.

Сходно наведеном, важећи износи акциза на цигарете у 2024. години, до новог усклађивања, су:

¹ О изменама и допунама Закона о акцизама („Службени гласник РС“, бр. 75/23), детаљно смо писали у ПС 17/23.

Врста акцизног производа	Износ акцизе
Дуванске прерађевине – цигарете из увоза и цигарете произведене у земљи (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2402 20 10 00 и 2402 20 90 00):	
– у периоду од 1. октобра до 31. децембра 2023. године	90,99 дин./пак.
– у периоду од 1. јануара до 30. јуна 2024. године	92,61 дин./пак.
– у периоду од 1. јула до 31. децембра 2024. године	94,23 дин./пак.

Акциза на цигарете плаћа се по паковању од 20 комада, а на паковање цигарета која су већа од 20 комада акциза се плаћа сразмерно са паковањем. Тако утврђена акциза по јединици производа представља специфичну акцизу.

Поред износа специфичних акциза на цигарете прописаних чланом 40а Закона, плаћа се и додатна, тзв. „ad valorem“ акциза по стопи од 33%, у складу са чланом 40б Закона, која се примењује на основицу коју представља малопродајна цена (МПЦ) коју утврђује произвођач, односно увозник цигарета.

Чланом 40в Закона прописано је да се динарски износи акцизе из члана 40а овог закона усклађују са годишњим индексом потрошачких цена. Тако усклађени износи акциза примењиваће се од дана одређеног

у акту Владе. Усклађивање динарских износа акцизе врши се у складу са чланом 17. Закона.

У ставу 4. члана 40в Закона прописано је да се динарски износи акциза из члана 40а овог закона неће усклађивати са годишњим индексом потрошачких цена, уколико у календарској години која претходи години у којој се усклађивање врши, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике, тај индекс не прелази 2%.

Уколико годишњи индекс потрошачких цена у претходној години прелази 2%, динарски износи акциза из члана 40а овог закона усклађиваће се за разлику коју чини индекс потрошачких цена у календарској години која претходи години у којој се усклађивање врши умањен за 2%.

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ПРОПИСА О ПДВ

1. Поступање обвезника ПДВ у ситуацији када купац има преплату по основу документа о смањењу

Питање:

Субјект приватног сектора – обвезник ПДВ (Лице А) извршио је промет из области грађевинарства у складу са чланом 10. став 2. тачка 3) Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, ... и 138/22 – у даљем тексту: ЗПДВ) у 2022. години наручиоцу. У 2023. години је дошло до смањења накнаде и по том основу ово лице издаје документ о смањењу субјекту приватног сектора – наручиоцу. Да ли се овај документ издаје преко СЕФ? На који начин обвезник ПДВ треба да поступи, с обзиром на то да је наручилац извршио у целини плаћање по рачуну издатом у 2022. години?

Одговор:

У конкретној ситуацији Лице А треба да изда документ о смањењу преко СЕФ. Приликом издавања документа о смањењу (који се односи на смањење накнаде након извршеног промета) користи се иста пореска категорија (у конкретном случају пореска категорија АЕ – *Обрнуто обрачунавање ПДВ* и шифра за примену ове пореске категорије *PDV-RS-10-2-3*), при чему означава поље да се овај документ односи на електронске фактуре које нису издате преко СЕФ. У Обрасцу ПОПДВ у пољу 3.6 – *Смањење основице*, односно ПДВ исказује износ за који је смањена основица.

С обзиром на то да ће по основу издатог документа о смањењу Лице Б имати преплату, даље поступање Лица А зависи од чињенице да ли ће се ова средства вратити Лицу Б или ће се искористити за будући промет. Уколико се **средства враћају**, сматрамо да Лице А не издаје документ по том основу преко (ни ван СЕФ). Уколико ће средства бити **искоришћена за будући промет**, начелно постоји обавеза издавања

авансне фактуре. Међутим, наведено важи уколико је познато за коју сврху, односно промет ће средства бити искоришћена. Наиме, из аспекта ПДВ, авансом се сматра новчани износ плаћен, односно наплаћен, чија је намена **унапред опредељена** између уговорних страна, у смислу конкретне (будуће) испоруке на коју се односи. Наведено је у складу са мишљењем МФИН бр. 430-00-60/2020-04 од 5.07.2022. године које наводимо у наставку:

*„(...) обвезник ПДВ који наплати аванс – накнаду или део накнаде пре извршеног промета добара или услуга дужан је да по том основу обрачуна ПДВ и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом. С тим у вези, када обвезник ПДВ – друштво А изврши промет добара и свом купцу одобри **накнадни попуст** у цени због количине добара продатих купцу у претходном периоду, при чему у пореском периоду у којем је одобрен тај попуст и испуњени услови за смањење обрачунаог ПДВ по основу смањења основице у складу са Законом и Правилником о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22 и 59/22) обвезник ПДВ – друштво А изврши истом купцу промет добара у **вредности нижој од вредности одобреног попушта**, с тим да ће новчана средства у висини те разлике **купац искористити за плаћање будућих обавеза** обвезнику ПДВ – друштву А, обавеза обрачунавања ПДВ обвезника ПДВ – друштва А по основу тих новчаних средстава зависи од тога да ли се **предметна новчана средства сматрају авансом или не**. Наиме, када се на основу пословног односа успостављеног између обвезника ПДВ – друштва А и купца, примера ради између ових лица закључен је уговор на основу којег обвезник ПДВ – друштво А продаје кондиторске производе купцу, може **готово извесно закључити какве ће бити карактеристике будућег промета**, мишљења смо да у том случају разлика између вредности попушта и вредности промета **представља аванс** по основу којег настаје обавеза*

НОВИ ПАРАМЕТРИ ЗА ОБРАЧУН ЗАРАДА ЗАПОСЛЕНИХ ОД 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ

Од 1. јануара 2024. године примењују се **нови параметри за обрачун зарада** запослених, и то:

– **нови неопорезиви износ код утврђивања пореза на зараде од 25.000 динара** (уместо неопорезивог износа од 21.712 динара који се примењује за исплате зарада закључно са 31.12.2023. године);

– нова **најнижа месечна основица** за обрачун социјалних доприноса износи **40.143 динара**, док **највиша месечна основица** износи **573.470 динара** и примењују се за све исплате почев од 1. јануара 2024. године, независно од тога за који месец се исплаћује зарада (основице су објављене у „Службеном гласнику РС“, бр. 115/23);

– нова висина **минималне зараде** износи **271 динар** по радном часу, без пореза и доприноса (нето),

објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 79/23 и примењује се за све исплате зарада у 2024. години, почев од 1. јануара 2024. године, без обзира на то за који месец се зарада исплаћује.

Приликом исплата зараде за јануар 2024. године, као и за заостале зараде из 2023, 2022, 2021, 2020, 2019. и 2018. године, **почев од 1. јануара 2024. године** примењује се **ново пореско умањење у износу од 25.000 динара** (за лице које ради са пуним радним временом). Са друге стране, **за исплате заосталих зарада из 2017. године и ранијих година**, уколико се исплаћују у 2024. години, примењује се **пореско умањење од 11.790 динара**.

Зараде запослених лица		
Неопорезиви износ приликом обрачуна пореза на зараде	Исплате закључно са 31.12.2023.	Исплате од 1.01.2024.
зараде из 2024. године	21.712	25.000
заостале зараде из 2023, 2022, 2021, 2020, 2019. и 2018. године		
заостале зараде из 2017. и ранијих година	11.790	

Зараде запослених лица		
Нови параметри за обрачун зарада	Исплате закључно са 31.12.2023.	Исплате од 1.01.2024. без обзира на који период се односе
Најнижа месечна основица доприноса	35.025	40.143
Највиша месечна основица доприноса	500.360	573.470
Минимална цена рада	230	271

НОВИ ПАРАМЕТРИ ЗА ИСПЛАТЕ ЗАРАДА КВАЛИФИКОВАНИМ НОВОЗАПОСЛЕНИМ ЛИЦИМА ПОЧЕВ ОД 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ

1. Послодавци који имају право на коришћење олакшице за квалификована новозапослена лица у 2024. години

Подсећамо на то да су, почев од 1. јануара 2023. године, измењени услови за коришћење права на олакшицу за запошљавање квалификованих новозапослених лица из члана 21ж Закона о порезу на доходак грађана (у даљем тексту: ЗПДГ) и члана 45ђ Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање (у даљем тексту: ЗДОСО), на начин да је овај подстицај до краја 2025. године доступан само послодавцима који су **на дан 31. децембар 2020. године имали највише 30 запослених.**¹

Ови послодавци, под прописаним условима, олакшицу могу користити за зараде исплаћене квалификованим новозапосленим лицима, **у периоду од 1. јануара 2023. године закључно са 31. децембром 2025. године.**

Као број запослених на дан 31. децембар 2020. године релевантан је број запослених који су на тај дан били пријављени као запослена лица у **евиденцији ЦРОСО.**

Када је у питању коришћење права на подстицај за **квалификована новозапослена лица** из члана 21ж ЗПДГ и члана 45ђ ЗДОСО у **2024. години**, општи услови за коришћење права на подстицај нису мењани у односу на 2023. годину, тако да и у 2024. години, подстицај могу користити само послодавци који су **на дан 31. децембар 2020. године имали највише 30 запослених.**

За коришћење подстицаја **није битан број запослених код послодавца у 2024. години**, већ број запослених које је послодавац имао на дан 31. децембар

2020. године. Ово практично значи да послодавац у 2024. години може имати и више од 30 запослених и користити право на подстицај, уколико је на дан 31. децембар 2020. године имао највише 30 запослених. Са друге стране, уколико у 2024. години послодавац има мање од 30 запослених, али је на дан 31. децембар 2020. имао више од 30 запослених, у 2024. години (као и у претходној 2023. години) нема право на коришћење ове олакшице.

Уколико је услов у погледу броја запослених на дан 31. децембар 2020. године испуњен (послодавац је на овај датум имао највише 30 запослених), послодавци који већ користе право на олакшицу за квалификована новозапослена лица, могу наставити да је користе и у 2024. години (до краја 2025. године), како за квалификована новозапослена лица која већ имају у радном односу, тако и за квалификована новозапослена лица са којима ће заснивати радни однос у 2024. години (под претпоставком да испуњавају и остале прописане услове за коришћење подстицаја).

Подсећамо, ова лица задржавају једном стечени статус квалификованог новозапосленог лица за све време трајања права на олакшицу и евентуална промена послодавца у току трајања олакшице није значајна за њихов статус квалификованог новозапосленог који су иницијално стекла заснивањем радног односа у складу са чланом 21ж ЗПДГ, односно 45ђ ЗДОСО, о чему је дато тумачење МФИН, бр. 011-00-59/2020-04 од 11.02.2020, које смо објавили у ПС 7/20, на стр. 99. Другим речима, они право на ову олакшицу носе са собом па се она може користити од стране наредног послодавца.

Поред услова који се односи на број запослених на дан 31. децембар 2020. године, за коришћење права на подстицај потребно је да буду испуњени и други

¹ Реч је о послодавцу који је на прописани датум имао мање од 30 или тачно 30 запослених.

НОВИ ПАРАМЕТРИ ЗА ОБРАЧУН ДОПРИНОСА ЗА РАДНО АНГАЖОВАНЕ ОСНИВАЧЕ КОЈИ НИСУ ЗАСНОВАЛИ РАДНИ ОДНОС СА СВОЈИМ ДРУШТВОМ ПОЧЕВ ОД 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ

Одредбом члана 23. став 1. ЗДОСО уређено је да је **основица доприноса за осниваче**, односно чланове привредног друштва (који нису засновали радни однос са својим друштвом) **најмање најнижа месечна основица** из члана 37. тог закона.

Нова најнижа основица која се примењује од 1. јануара 2024. године износи **40.143 динара**, док је нова највиша основица утврђена у износу од **573.470 динара**.

Промена у најнижој месечној основици доприноса утиче и на **обрачун доприноса за осниваче** који су радно ангажовани у свом привредном друштву без заснивања радног односа, при чему ће се **нова најнижа основица доприноса од 40.143 динара** примењивати почев од **обавезе за месец јануар 2024. године**, о чему објашњења дајемо у наставку текста.

Оснивач, односно члан привредног друштва својом одлуком **утврђује висину основице за плаћање социјалних доприноса**, с тим да месечна основица не може бити нижа од прописане најниже месечне основице.

Ако је **члан привредног друштва социјално осигуран по другом основу** (нпр., у радном односу је код другог послодавца или је пензионер), на утврђену основицу привредно друштво обрачунава **само допринос за ПИО**.

Са друге стране, уколико **члан није социјално осигуран по другом основу**, привредно друштво обрачунава **доприносе за ПИО, здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености**.

Према одредби става 3. члана 60. ЗДОСО, социјални доприноси које привредно друштво обрачунава и плаћа за оснивача, односно члана друштва најмање на најнижу месечну основицу, плаћају се **најкасније до 15. у месецу за претходни месец, до којег датума се подноси и електронска ПП ОД–О**.

О обавезном социјалном осигурању оснивача, односно чланова привредног друштва писали смо у ПС 17/21.

1. Обрачун доприноса за оснивача за децембар 2023. године који се плаћа до 15. јануара 2024. године

У оквиру **Корисничког упутства** за попуњавање и подношење пореске пријаве на **Обрасцу ПП ОД–О** дате су инструкције, према којима се:

– обрачун доприноса за осниваче врши по стопама доприноса за обавезно социјално осигурање „*које су важјеће у обрачунском периоду уписаном у поље 1.2*“, при чему се, према истој инструкцији, у **поље 1.2 Обрачунски период** уписује „*месец и година за који се врши обрачунавање доприноса за осниваче, односно чланове привредног друштва*“;

– код утврђивања најниже, односно највише месечне основице доприноса примењују најнижа, односно највиша основица доприноса „*која је важјећа на последњи дан обрачунског периода за који се подноси пријава*“, а не на основицу која важи у месецу у којем се врше обрачун и уплата социјалних доприноса.

Дословном применом ових инструкција приликом подношења пореске пријаве на **Обрасцу ПП ОД–О за месец децембар 2023. године најкасније до 15. јануара 2024. године**, доприноси се обрачунавају на стару најнижу месечну основицу у износу од **35.025 динара** која важи за месец децембар 2023. године за који се врши обрачун и уплата доприноса, применом стопе доприноса за **ПИО од 24%** (за оснивача који је осигуран по другом основу), односно применом **збирне стопе доприноса од 35,05%** (за оснивача који није осигуран по другом основу).

НОВИ ПАРАМЕТРИ ЗА ОБРАЧУН ЛИЧНЕ ЗАРАДЕ, ДОПРИНОСА КОД ПРЕДУЗЕТНИКА КОЈИ ПЛАЋАЈУ ОБАВЕЗЕ НА ОПОРЕЗИВУ ДОБИТ И ПРЕДУЗЕТНИКА ПАУШАЛАЦА ПОЧЕВ ОД 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ

Почев од 1. јануара 2024. године примењују се **нова најнижа (40.143 динара) и нова највиша (573.470 динара) месечна основица доприноса**, као и **нови износ умањења за порез на зараде (25.000 динара)**. Ови параметри утичу на **обрачун личне зараде предузетника** за исплате од 1. јануара 2024. године, о чему објашњења дајемо у наставку.

Такође, месечна основица за обрачун доприноса за **предузетнике који плаћају обавезе на опорезиву добит почев од аконтације за јануар 2024. године**, која доспева за плаћање 19. фебруара 2024. године (15. и 16. фебруар је државни празник – Сретење), не може бити нижа од **новоутврђене најниже основице за плаћање доприноса од 40.143 динара**, нити виша од **новоутврђене највише основице за плаћање доприноса од 573.470 динара**.

1. Обрачун личне зараде предузетника

За све исплате личних зарада из 2024. године, почев од јануарске зараде, као и за заостале личне зараде из 2023, 2022, 2021, 2020, 2019. и 2018. године, почев од 1. јануара 2024. године **умањење за порез на зараде износи 25.000 динара месечно**.

За све исплате личних зарада из 2022, 2021, 2020, 2019. и 2018. године које се исплаћују закључно са 31. децембром 2023. године, умањење за порез на зараде износи 21.712 динара месечно.¹

Одредбе о минималној заради **не примењују се** на личну зараду предузетника.

Подсећамо, **опредељење за исплату личне зараде може се признати само предузетнику и предузетнику пољопривреднику**, док **предузетници друга лица и предузетници паушалци не могу исплаћивати личну**

зараду. Детаљније о обрачуну и исплати личне зараде предузетника писали смо у ПС, бр. 15и16/23, на стр. 145.

Лична зарада предузетника који није осигуран по другом основу

Нова најнижа месечна основица за обрачун социјалних доприноса износи 40.143 динара, док највиша месечна основица износи 573.470 динара и примењују се за све исплате почев од 1. јануара 2024. године, **независно од тога за који месец се исплаћује лична зарада**.

На месечну личну зараду предузетника (који је осигуран као предузетник и није осигуран по другом основу), за исплате личне зараде почев од 1. јануара 2024. године плаћају се следећи јавни приходи:

Порез на зараде	10%
Допринос за ПИО	24%
Допринос за здравствено осигурање	10,3%
Допринос за осигурање од незапослености	0,75%

С обзиром на то да се приликом исплате личне зараде предузетника доприноси плаћају по **јединственој стопи**, обрачун доприноса **почев од 1. јануара 2024. године врши се по непромењеној збирној стопи од 35,05%**.

Будући да се у 2024. години доприноси плаћају по непромењеним стопама, у формулама за прерачун нето личне зараде на бруто, мења се само параметар који се односи на нови неопорезиви износ од 25.000 динара.

Формула за прерачун са нето на бруто личну зараду предузетника када је бруто лична зарада **виша од најниже основице и нижа од највише основице за обрачун доприноса** за исплате од 1. јануара 2024. године је:

¹ Изузетно, уколико се лична зарада предузетника исплаћује за децембар 2017. године или неки ранији обрачунски период, умањење пореске основице износи 11.790 динара.

НОВИ ПАРАМЕТРИ ЗА ОБРАЧУН ДОПРИНОСА НА ПРИХОДЕ ФИЗИЧКИХ ЛИЦА ПО УГОВОРИМА ВАН РАДНОГ ОДНОСА ОД 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ

Почев од 1. јануара 2024. године у примени су нова најнижа и нова највиша основица доприноса за социјално осигурање.

Нова најнижа основица која се примењује од 1. јануара 2024. године износи **40.143 динара**, док је нова највиша основица утврђена у износу од **573.470 динара**.

Промене у овим параметрима **не утичу на обрачун доприноса код уговора ван радног односа** (нпр., уговора о делу, уговора о ауторском делу, уговора о допунском раду, уговора о правима и обавезама директора и др.), будући да приходи остварени по овим основама не подлежу примени правила о најнижој, односно највишој основици доприноса.

Стопе пореза и доприноса на приходе ван радног односа такође остају непромењене, па ће се у 2024. години користити исти коефицијенти за прерачун са нето на бруто накнаде по уговорима ван радног односа који су се примењивали у 2023. години. Преглед ових коефицијената који ће се примењивати и за исплате у 2024. години, дајемо у наставку.

Промене у основицама доприноса, када су у питању уговори ван радног односа, једино ће имати утицаја на **обрачун накнаде по уговору о привременим и повременим пословима**, у случају када је уговорена накнада за рад нижа од најниже, односно виша од највише основице за плаћање социјалних доприноса.

1. Привремени и повремени послови од 1. јануара 2024. године

При обрачуну накнаде по уговорима о привременим и повременим пословима, од 1. јануара 2024. године примењује се нова најнижа месечна основица

за обрачун социјалних доприноса која износи **40.143 динара**, док највиша месечна основица износи **573.470 динара** и примењују се за све исплате почев од 1. јануара 2024. године, независно од тога за који месец се исплаћује накнада.

Основице доприноса за уговоре о привременим и повременим пословима

Опис	Исплате закључно са 31.12.2023.	Исплате од 1.1.2024. без обзира на који период се односе
Најнижа месечна основица доприноса	35.025	40.143
Највиша месечна основица доприноса	500.360	573.470

Коефицијенти за прерачун са нето на бруто за остварене накнаде по основу привремених и повремених послова које се исплаћују од 1. јануара 2024. године нису промењени, осим у ситуацијама када се исплаћује накнада која је нижа од најниже, односно виша од највише основице доприноса, када је потребно узети у обзир новоутврђене износе ових основица који се примењују од 1. јануара 2024. године.

Основица пореза на зараде не умањује се за износ од 25.000 динара, како је то прописано за зараде запослених, па се овај неопорезиви износ не узима у обзир приликом обрачуна пореских обавеза по овим уговорима.

У наставку дајемо преглед стопа пореза и доприноса на накнаде по основу уговора о привременим и повременим пословима, у зависности од статуса лица које ове послове обавља од 1. јануара 2024. године:

ИСПЛАТА МИНИМАЛНЕ ЗАРАДЕ ПОЧЕВ ОД 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ

Минимална зарада за 2024. годину утврђена је у износу од 271 динар по радном часу без пореза и доприноса (нето) за све исплате зарада у 2024. години, почев од 1. јануара 2024. године, без обзира на то за који месец се зарада исплаћује. Одлука о висини минималне цене рада за период јануар – децембар 2024. године објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 79/23.

Минимална зарада уређена је чл. 111. до 113. Закона о раду. У складу са чланом 112. Закона о раду, минимална цена рада утврђује се по радном часу без пореза и доприноса, за календарску годину, најкасније до 15. септембра текуће године, а примењује се од 1. јануара наредне године. Минимална цена рада не може да се утврди у износу нижем од минималне цене рада утврђене за претходну годину.

Запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Минимална зарада утврђује се на основу прописане минималне цене рада, времена проведеног на раду и пореза и доприноса који се исплаћују из зараде.

Општим актом послодавца, односно уговором о раду утврђују се **разлози за доношење одлуке о исплати минималне зараде.**

Ставом 4. члана 111. Закона о раду прописана је обавеза послодавца да **по истеку рока од шест месеци од доношења одлуке о увођењу минималне зараде** обавести репрезентативни синдикат о разлозима за наставак исплате минималне зараде.

Послодавац је дужан да исплати минималну зараду запосленом у висини која се одређује на основу одлуке о минималној цени рада **која важи за месец у којем се врши исплата.**

Послодавци који не исплате децембарску минималну зараду до краја 2023. године, дужни су да приликом исплате децембарске минималне зараде коју врше почев од 1. јануара 2024. године, примене нови износ минималне цене рада од 271 динар нето по радном сату.

Укалкулисавање децембарске минималне зараде која се исплаћује у јануару 2024. године, врши се уз примену новог неопорезивог износа од 25.000 динара.

Минимална зарада утврђена је по радном часу (у нето износу) и увећава се за порез на доходак грађана из зараде и доприносе из зараде и то чини основну бруто минималну зараду (ОБМЗ) за стандардни учинак и време проведено на раду.

У случају да запослени не ради пуно радно време, односно да не остварује стандардни учинак предвиђен нормативима прописаним општим актом послодавца, исплаћује му се остварена зарада која може да буде нижа од утврђене минималне зараде.

Дакле, ако запослени за одређени месец није остварио пун фонд часова рада, односно није остварио стандардни учинак, минимална зарада може да се утврди и исплати у нижем износу од минималне зараде.

Уколико је уговорена зарада у висини минималне, запослени има право на **увећану зараду** по основу минулог рада, рада на дан државног празника, ноћног рада и прековременог рада у складу са чланом 108. Закона о раду, као и на увећања за топли оброк, регрес за годишњи одмор и по другим основама утврђеним уговором о раду. Основица за обрачун ових увећања је основна бруто минимална зарада (ОБМЗ).

Дакле, минимална зарада увећава се за утврђене износе у складу са општим актом послодавца.

ПОТВРДА ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА О ВИСИНИ ПРИХОДА И ПЛАЋЕНОМ ПОРЕЗУ ПО ОДБИТКУ НА ОБРАСЦУ ППП-ПО

Порески обвезник, односно порески платалац, дужан је да лицу за које је платио порез по одбитку изда потврду која садржи податке о плаћеном порезу по одбитку најкасније до 31. јануара године која следи години у којој је плаћен порез по одбитку, сагласно са чланом 41. став 11. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02, . . . и 138/22, – у даљем тексту: ЗПППА).

Другим речима, најкасније до 31. јануара 2024. године, сваки исплатилац прихода обавезан је да лицу за које је платио порез по одбитку изда Потврду о плаћеним порезима и доприносима по одбитку за 2023. годину.

Садржина потврде о плаћеном порезу по одбитку која се издаје на Обрасцу ППП-ПО – Потврда о плаћеним порезима и доприносима по одбитку за 20_ годину (у даљем тексту: Образац ППП-ПО), прописана је Правилником о пореској пријави за порез по одбитку („Службени гласник РС“, бр. 74/13, . . . и 132/21 – у даљем тексту: Правилник).

Такође, чланом 106. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 92/23 – у даљем тексту: ЗПДГ), прописано је да је исплатилац прихода на које се плаћа порез по одбитку (зараде, приходи од ауторских права, приходи од капитала и остали приходи) дужан да обвезнику приликом сваке исплате, као и по истеку године изда обрачун са подацима о бруто приходу, трошковима, опорезивом приходу, олакшицама, плаћеним доприносима за социјално осигурање и плаћеном порезу.

У Образац ППП-ПО за 2023. годину уносе се подаци о исплаћеним приходима и плаћеном порезу по одбитку извршеним у периоду од 1.01.2023. године до 31.12.2023. године, без обзира на који се период исплата односи. Под порезом по одбитку подразумевају се плаћени порез на доходак грађана и плаћени доприноси за обавезно социјално осигурање.

На пример, ако је у 2023. години исплаћена зарада за децембар 2022. године, у Образац ППП-ПО уносе се подаци о тој исплати. Уколико се зарада за децембар 2023. године исплаћује у јануару 2024. године, у Образац ППП-ПО за 2023. годину се не уносе подаци о тој исплати.

Издавање Обрасца ППП-ПО има за сврху да омогући физичком лицу – примаоцу прихода да располаже тачним подацима о оствареном приходу и плаћеним порезима и доприносима у одређеној години, што је посебно значајно за она физичка лица која остварују веће приходе и која су потенцијални обвезници годишњег пореза на доходак грађана.

1. Исказивање података у Обрасцу ППП-ПО за зараде квалификованих новозапослених лица

Једно од спорних питања које је решено доношењем мишљења МФИН бр. 011-00-90/2020-04 од 22.04.2021. године, тиче се начина исказивања података у потврди ППП-ПО о плаћеном порезу и доприносима по одбитку за квалификоване новозапослене за које је исплатилац користио олакшицу приликом плаћања пореза и доприноса за ПИО у складу са одредбама члана 21ж ЗПДГ и члана 45ђ Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 92/23 – у даљем тексту: ЗДОСО). Наведено мишљење објавили смо у „Привредном саветнику“, бр. 10/21 у рубрици Мишљења надлежних органа у вези са применом прописа.

С обзиром на то да је олакшица код плаћања пореза и доприноса за ПИО за зараде квалификованих новозапослених лица пре свега намењена послодавцима а не запосленима (запослени добија исту нето зараду, независно од процента ослобођења), поставило се питање на који начин је исправно исказати податке у потврди ППП-ПО о плаћеном порезу и доприносима за ова лица за која послодавац користи право на прописану олакшицу.

ГОДИШЊЕ И КВАРТАЛНО ИЗВЕШТАВАЊЕ ПРЕМА ПРОПИСИМА О ДУВАНУ

На основу члана 7. став 2. *Закона о дувану* („Службени гласник РС“, бр. 101/05, . . . и 92/23, у даљем тексту: Закон), а у складу са одредбама *Правилника о садржини и начину вођења евиденција од стране произвођача дуванских производа, трговаца на велико и мало дуванским производима, увозника и извозника дувана, обрађеног дувана, прерађеног дувана, односно дуванских производа* („Службени гласник РС“, бр. 104/18, у даљем тексту: Правилник о евиденцији дуванских производа), сви привредни субјекти уписани у одговарајуће регистре и Евиденциону листу, који се воде код Управе за дуван, дужни су да Управи доставе **Годишњи извештај** о подацима о којима воде евиденцију, и то:

- Годишњи извештај **произвођача** дуванских производа (ГИ-ПДП II);
- Годишњи извештај **трговаца на велико** дуванским производима (ГИ-ТВДП II);
- Годишњи извештај **трговаца на мало** дуванским производима (ГИ-ТМДП II);
- Годишњи извештај **увозника** дувана, обрађеног дувана, прерађеног дувана, односно дуванских производа (ГИ-УДП II);
- Годишњи извештај **извозника** дувана, обрађеног дувана, прерађеног дувана, односно дуванских производа (ГИ-ИДП II).

Годишњи извештаји за **2023. годину** достављају на прописаним обрасцима (ГИ-ПДП II, ГИ-ТВДП II, ГИ-ТМДП II, ГИ-УДП II, ГИ-ИДП II), **најкасније у року од 15 дана од дана истека периода за који се извештај доставља, тј. до 15. јануара 2024. године.**

1. Евиденције и годишњи извештаји који се достављају Управи за дуван

Лица уписана у регистре из члана 5. став 1. тач. 3) до 6) Закона (то су произвођачи и трговци на велико

дуванским производима, увозници и извозници дувана, обрађеног и прерађеног дувана, односно дуванских производа), као и лица уписана у евиденциону листу из члана 6. став 1. тачка 2) овог закона (то су трговци на мало дуванским производима) дужна су да **Управи за дуван достављају полугодишње и годишње извештаје о подацима о којима воде евиденцију, најкасније у року од 15 дана од дана истека периода за који се доставља извештај.**

Правилником о евиденцији дуванских производа ближе су уређени садржина и начин вођења евиденција од стране произвођача дуванских производа, трговаца на велико и мало дуванским производима, као и увозника и извозника дувана, обрађеног и прерађеног дувана, односно дуванских производа.

Евиденције које се воде у складу са прописима о дувану достављају се Управи за дуван на прописаним обрасцима.

Сви извештаји доступни су на сајту Управе за дуван www.duvan.gov.rs. По уласку на насловну страницу изабрати Извештаји – Евиденције и шифарници, а затим изабрати категорију обвезника извештавања и прописани образац.

Извештаји се достављају Управи за дуван **лично или поштом на адресу:** Република Србија, Министарство финансија – Управа за дуван, Београдска 70/1, 11000 Београд **или електронском поштом** на адресе које наводимо у наставку.

Због ажурније и брже обраде података пожељно је извештај доставити у електронској форми.

1.1. Годишњи извештај произвођача дуванских производа

Произвођач дуванских производа који је уписан у Регистар произвођача дуванских производа код Управе за дуван дужан је да води евиденцију у вези са производњом дуванских производа која садржи податке о:

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ ИЗ ОБЛАСТИ ЕЛЕКТРОНСКОГ ФАКТУРИСАЊА

1. Право на претходни ПДВ у случају када је на електронској фактури грешком као „Датум обрачуна ПДВ“ наведен „Датум слања фактуре“ уместо „Датум промета“

Питање:

Да ли се електронска фактура у којој је као „Датум обрачуна ПДВ“ грешком наведен „Датум слања фактуре“ уместо „Датум промета“, сматра исправном из угла права на одбитак претходног ПДВ, уколико садржи све остале тачне елементе?

Одговор:

У складу са Интерним техничким упутством Министарства финансија за коришћење система електронских фактура, „Датум обрачуна ПДВ“ је обавезан податак електронске фактуре (у даљем тексту: ЕФ) и корисник бира једну од три расположиве опције:

1. Датум слања фактуре (она се јавља као „подразумевајућа“ приликом креирања ЕФ, и неопходно ју је променити уколико није примењива у конкретном случају); или

2. Датум промета; или

3. Датум плаћања.

„Датум обрачуна ПДВ“ као елемент који се уноси приликом креирања ЕФ се одређује у складу са чланом 16. Закона о ПДВ.

У складу са чланом 16. Закона о ПДВ, пореска обавеза настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи:

1) промет добара и услуга;

2) наплата, односно плаћање ако је накнада или део накнаде наплаћен, односно плаћен у новцу пре промета добара и услуга;

2а) издавање рачуна код услуга из члана 5. став 3. тачка 1) овог закона, услуга непосредно повезаних са тим услугама, као и услуга техничке подршке при-

ликом коришћења софтвера, хардвера и друге опреме на одређени временски период.

Према наведеном, као „Датум обрачуна ПДВ“ је могуће изабрати „Датум слања фактуре“ само код услуга из члана 5. став 3. тачка 1) Закона о ПДВ, и то уколико се прво издаје рачун (што је у складу са овим законом код ове врсте услуга), а потом врши промет и наплата.

У складу са наведеним, ЕФ у којој је као „Датум обрачуна ПДВ“ грешком наведен „Датум слања фактуре“, а не „Датум промета“, није издата у складу са Законом о електронском фактурисању.

Међутим, напомињемо да ЕФ мора да буде издата у складу са Законом о ПДВ да би се сматрала рачуном из аспекта права на одбитак претходног пореза сходно члану 28. став 2. тачка 1) истог закона.

Међутим, уколико је на ЕФ исказан погрешан податак за који не постоји обавеза исказивања у складу са Законом о ПДВ, односно Правилником о ПДВ (нпр., датум обрачуна ПДВ), ова ЕФ сматраће се издатом у складу са прописима у области ПДВ (под претпоставком да садржи све прописане елементе у складу са ПДВ регулативом). У складу са тим, уколико су на фактури исказани тачни подаци који се сматрају обавезним подацима у складу са Законом о ПДВ и Правилником о ПДВ, укључујући и тачан датум промета, прималац има право на одбитак претходног пореза, уз испуњење општих услова.

2. Датум издавања ЕФ по основу пружене услуге закупа за месец у којем је последњи дан нерадан

Питање:

Имајућу у виду да је последњи дан месеца децембра 2023. нерадан дан, да ли закуподавац по основу пружене услуге закупа за месец децембар 2023. може да изда ЕФ последњег радног дана у децембру, односно 29. децембра 2023. године?

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ ИЗ ОБЛАСТИ РАЧУНОВОДСТВА

1. Промет стана у изградњи који врши инвеститор који примењује Правилник за микро и друга правна лица

Питање:

Привредно друштво, које примењује Правилник за микро и друга правна лица, продало је стан у изградњи (купопродајни уговор оверен је код нотара), аванс је уплаћен 100% и испостављена је електронска фактура преко СЕФ са обрачунатим ПДВ по стопи од 10%.

С обзиром на то да изградња објекта неће бити завршена до краја 2023. године, потребан је савет за ставове за књижење у 2023 години.

Одговор:

Уколико је уговор оверен код јавног бележника, став надлежног министарства је да је извршен **промет** стана у изградњи и ако је купац физичко лице, постоји обавеза издавања фискалног рачуна „Промет–Продаја“, а ако је купац обвезник ПДВ, онда постоји обавеза издавања електронске фактуре у складу са Законом о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 44/21, . . . и 92/23). Датум промета је датум овере уговора код јавног бележника. Претходно је суштински наведено мишљењем МФИН бр. 011-00-1296/2021-04 од 29.03.2023. године, чији део гласи:

„С тим у вези, у случају када продавац – обвезник ПДВ и купац – физичко лице закључе уговор о продаји стана у току изградње грађевинског објекта (као будуће ствари) у форми јавнобележнички потврђене (солемилизоване) исправе, на основу којег је обвезник ПДВ – продавац наплатио новчана средства на име купопродајне цене у потпуности или делимично, после чега дође до раскида тог уговора, мишљења смо да, у том случају, уговор није у претежном делу извршен и да обвезник ПДВ – продавац поступа у складу са чланом 21. Закона о ПДВ и Правилником о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22, 59/22, 7/23 и 15/23)...“

У случају из претходно наведеног мишљења МФИН, инвеститор поступа у складу са чланом 21. ЗПДВ, што значи да се претходно сматрало да је промет извршен из угла ПДВ прописа (уговор је био оверен код јавног бележника).

Како конкретан пословни субјект за рачуноводствену регулативу примењује Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Службени гласник РС“, бр. 89/20 – у даљем тексту: Правилник), приликом одређивања момента признавања прихода од продаје непокретности (и припадајућих трошкова) потребно је имати у виду одредбе члана 40 став 2. Приходи по основу продаје робе, производа и услуга признају се када и у мери у којој је пословни субјект испунио своју обавезу по основу уговора преносом договорене робе или пружањем услуге купцу – **пренос је урађен када је купац стекао (или у мери у којој је стекао) контролу над том робом или услугом**. Пословни субјект у току извештајног периода, а обавезно на крају извештајног периода, утврђује степен испуњености чињења из уговора са купцем.

Како даља прецизирања нису уређена Правилником, у те сврхе могу се користити прецизирања из МСФИ за МСП. Према пар. 23.10–23.13 МСФИ за МСП, продавац треба да призна приход од продаје добра када су сви следећи услови испуњени (кумулятив):

- (а) он је на купца пренео значајне ризике и користи од власништва над добром;
- (б) он не задржава учешће у управљању продајним добром у мери која се обично повезује са власништвом, нити задржава ефективну контролу над продатим добром;
- (ц) износ прихода може се поуздано измерити;
- (д) вероватан је прилив економске користи повезане са том трансакцијом, и
- (е) трошкови који су настали или трошкови који ће настати у датој трансакцији могу се поуздано измерити.

САСТАВЉАЊЕ ТРОМЕСЕЧНОГ ПЕРИОДИЧНОГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА О ИЗВРШЕЊУ БУЏЕТА ЗА ПЕРИОД ЈАНУАР–ДЕЦЕМБАР 2023. ГОДИНЕ

Одредбама члана 6. Уредбе о буџетском рачуноводству („Службени гласник РС“, бр. 125/03, ... и 27/20 – у даљем тексту: Уредба), прописана је обавеза корисника буџетских средстава, корисника средстава Републичког фонда за здравствено осигурање (РФЗО) и организација обавезног социјалног осигурања (ООСО) да састављају тромесечне – периодичне извештаје о извршењу буџета, односно финансијских планова.

Састављање тромесечног периодичног извештаја о извршењу буџета уређено је и Правилником о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање и буџетских фондова („Службени гласник РС“, бр. 18/15, ... и 17/22 – у даљем тексту: Правилник).

Изменама и допунама Правилника из децембра 2020. године, уређено је да приликом периодичног извештавања **не постоји** обавеза директних и индиректних корисника буџетских средстава, односно корисника РФЗО да достављају **образложење одступања између одобрених средстава и извршења**.

1. Периодично извештавање

Одредбама члана 6. Уредбе, уређује се периодично извештавање индиректних и директних корисника буџетских средстава, корисника средстава РФЗО и корисника средстава ООСО.

Индиректни корисници буџетских средстава састављају тромесечно периодичне финансијске извештаје о извршењу буџета и достављају их надлежном директном кориснику у року од десет дана по истеку тромесечја, за потребе планирања и контроле извршења буџета, **за финансијски извештај о извршењу буџета јануар – децембар 2023. године то је 10. јануар 2024. године.**

Примљене тромесечне периодичне финансијске извештаје директни корисници усклађују са подацима

садржаним у главној књизи трезора и подацима из својих евиденција, врше консолидацију података и **достављају органу управе надлежном за послове финансија, у року од 20 дана по истеку тромесечја.**

Корисници средстава Републичког фонда за здравствено осигурање састављају тромесечно периодичне финансијске извештаје о извршењу својих финансијских планова и достављају их Републичком фонду за здравствено осигурање, **у року од десет дана по истеку тромесечја, за потребе планирања и контроле извршења финансијског плана.**

Организације за обавезно социјално осигурање састављају тромесечно периодичне финансијске извештаје о извршењу финансијских планова, а Републички фонд за здравствено осигурање врши консолидацију тромесечних периодичних финансијских извештаја и саставља консолидовани извештај, **које достављају Министарству финансија – Управи за трезор у року од 20 дана по истеку тромесечја.**

2. Рокови за достављање извештаја

Рокови за достављање периодичних финансијских извештаја уређени су одредбама члана 6. Уредбе. У зависности од обвезника достављања периодичних финансијских извештаја, разликујемо следеће рокове:

1. Индиректни корисници буџетских средстава тромесечни периодични извештај за **јануар – децембар 2023. достављају до 10. јануара 2024. године директном кориснику буџетских средстава у чијој су надлежности;**

2. Корисници РФЗО тромесечни периодични извештај за **јануар – децембар 2023. достављају до 10. јануара 2024. године РФЗО;**

3. Организације обавезног социјалног осигурања тромесечни периодични извештај за **јануар – децембар 2023. достављају до 20. јануара 2024. године Управи за трезор;**

НАДЗОР НАД ИЗВРШЕЊЕМ УГОВОРА О ЈАВНИМ НАБАВКАМА

Изменама и допунама Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, бр. 91/19 и 92/23) о којима смо писали у ПС 21/23, између осталог, прописано је да се мења надлежност Министарства финансија у извршењу уговора о јавним набавкама. Уместо да „врши надзор над извршењем уговора“ ово министарство изменом у члану 154. став 9. добија овлашћење да подзаконским актом **ближе уређује начин вршења надзора и врши надзор над извршењем уговора о јавним набавкама.**

На основу овлашћења из члана 154. став 6. Закона о јавним набавкама, министар финансија донео је Правилник о начину вршења надзора над извршењем уговора о јавним набавкама (у даљем тексту: Правилник). Овај правилник објављен је у „Службеном гласнику РС“, бр. 110 од 8. децембра 2023. године, ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања, тј. 16. децембра 2023. године, а **примењује се од 1. јануара 2024. године.**

Према одредбама члана 2. Правилника, надзор над извршењем уговора о јавним набавкама врши организациона јединица у Министарству финансија која обавља послове буџетске инспекције (у даљем тексту: **буџетска инспекција**).

У сврху обезбеђења законитог и наменског коришћења јавних средстава и остваривања јавног интереса, надзор над извршењем уговора о јавним набавкама буџетска инспекција врши сагласно са законом утврђеним надлежностима.

Избор субјеката и уговора о јавној набавци над чијим извршењем ће буџетска инспекција вршити инспекцијски надзор обавља се на основу увида у сопствене регистре и податке који су доступни буџетској инспекцији. Овај избор врши се на основу процента реализације уговора, измене уговора, равномерне географске распоређености, типа корисника јавних

средстава, вредности свих закључених уговора и броју закључених уговора.

Избор субјеката и уговора инспекцијског надзора врши се и методом случајног избора.

Предмет надзора јавних набавки може се односити на:

- 1) набавку добара;
- 2) пружање услуга;
- 3) извођење радова.

Инспекцијски надзор **почиње** када буџетски инспектор одговорном лицу субјекта код кога се врши надзор уручи налог за инспекцијски надзор чија садржина је прописана законом којим се уређује положај и поступак инспекције у области буџетског система.

Буџетски инспектор утврђује да ли је субјект инспекцијског надзора посебним актом **ближе уредио** начин планирања, спровођења поступка јавне набавке и праћења извршења уговора о јавној набавци (начин комуникације, правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица), начин планирања и спровођења набавки на које се закон не примењује, као и набавки друштвених и других посебних услуга у складу са Законом.

Буџетски инспектор може захтевати од субјекта инспекцијског надзора да му на увид стави сву потребну документацију из које се могу утврдити чињенице које су битне за поступак вршења надзора. Ова **документација** обухвата:

- 1) уговор о јавној набавци и/или оквирни споразум;
- 2) документацију о набавци и изабраној понуди;
- 3) измене уговора и/или оквирног споразума;
- 4) фактуре/рачунае, односно привремене и/или окончане ситуације, тј. документација којом се обрачунава накнада за испоруку добара, за пружање услуга и за извршене грађевинске и инвестиционе радове;

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1. ОБЈАВЉЕНЕ СУ НАЈНИЖА И НАЈВИША МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ДОПРИНОСА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ У 2024. ГОДИНИ

У „Службеном гласнику РС“, бр. 115/23 од 22. децембра 2023. године, објављене су најнижа и највиша месечна основица доприноса за обавезно социјално осигурање у 2024. години.

Најнижу и највишу месечну основицу за обрачун социјалних доприноса објављује министар надлежан за послове финансија, а примењују се од првог дана наредног месеца по објављивању. Према наведеном, ове основице примењиваће се од 1. јануара 2024. године.

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање, почев од **1. јануара 2024. године, износи 40.143 динара.**

Највиша месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање, почев од **1. јануара 2024. године, износи 573.470 динара.**

Наведени износи најниже и највише месечне основице за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање примењиваће се до краја 2024. године.

2. ОБЈАВЉЕНА ЈЕ НАЈВИША ГОДИШЊА ОСНОВИЦА ДОПРИНОСА ЗА 2024. ГОДИНУ

Министар финансија објавио је износ **највише годишње основице доприноса за обавезно социјално осигурање за 2024. годину** у складу са чланом 43. став 2. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање (ЗДОСО). Највиша годишња основица доприноса објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 115/23, и износи **6.881.640 динара.**

У складу са чланом 67. ЗДОСО, обвезник доприноса по основу уговорене накнаде, за кога допринос обрачунава, обуставља и плаћа исплатилац прихода у складу са чланом 57. став 1. ЗДОСО, може у току текуће године на прописаном обрасцу поднети захтев за престанак обавезе плаћања доприноса по основу будуће уговорене накнаде у тој години, када основица доприноса који су плаћени по основу уговорене накнаде заједно са основицама доприноса који су плаћени по другим основама достигне износ највише годишње основице доприноса.

Решење о престанку обавезе плаћања доприноса по основу будуће уговорене накнаде у току текуће године доноси организација за обавезно социјално осигурање, у року од 15 дана од дана подношења документованог захтева обвезника. Поступак подношења захтева Фонду ПИО за престанак плаћања доприноса у току године објаснили смо у посебном чланку у ПС 9/23, на страни 105.

3. ИЗНОС НАЈНИЖЕ МЕСЕЧНЕ ОСНОВИЦЕ ДОПРИНОСА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ ЗА САМОСТАЛНЕ УМЕТНИКЕ, СВЕШТЕНИКЕ, ВЕРСКЕ СЛУЖБЕНИКЕ И ПОЉОПРИВРЕДНИКЕ ЗА 2024. ГОДИНУ

На основу члана 38. став 2. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 92/23), министар финансија објавио је износ најниже месечне основице доприноса за обавезно социјално осигурање за осигуранике из чл. 25, 26. и 27. ЗДОСО за 2024. годину.

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање за **самосталне уметнике, свештенике, верске службенике и пољопривреднике, за 2024.**

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ПРОПИСА

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

1. Утврђивање пореске неотписане вредности за потребе обрачуна амортизације за пореске сврхе

У вези вашег захтева који се односи на давање мишљења по питању утврђивања расхода амортизације сталних средстава у складу Законом о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: Закон), обавештавамо вас следеће:

Чланом 106 став 1. Закона прописано је да се амортизација сталних средстава признаје као расход у износу и на начин утврђен овим законом.

На основу члана 106 став 9. Закона, министар финансија донео је Правилник о амортизацији сталних средстава која се признаје за пореске сврхе („Службени гласник РС“, број 93/19 – у даљем тексту: Правилник), којим се уређују начин разврставања сталних средстава по групама, врсте нематеријалних средстава и начин утврђивања амортизације сталних средстава за пореске сврхе, а чије се одредбе примењују на стална средства стечена почев од 1. јануара 2019. године, односно почев од првог дана пореског периода који почиње у 2019. години.

Сходно члану 3. став 1. Правилника, пореска амортизација сталних средстава утврђује се применом пропорционалне методе за свако стално средство посебно, на начин прописан овим правилником.

Према члану 3. став 2. Правилника, набавна вредност сталног средства за сврху обрачуна пореске амортизације (у даљем тексту: набавна вредност) представља вредност по којој је средство први пут признато у пословним књигама у складу са прописима о рачуноводству и МРС, односно МСФИ и МСФИ за МСП (у даљем тексту: прописи о рачуноводству).

Сагласно члану 3. став 3. Правилника, набавна вредност не може се мењати током трајања обрачуна

пореске амортизације, осим у случају накнадних улагања која се у складу са прописима о рачуноводству укључују у набавну вредност сталног средства (у даљем тексту: накнадна улагања).

Према члану 3. став 4. Правилника, уколико је износ амортизације обрачунат у складу са прописима о рачуноводству (у даљем тексту: рачуноводствена амортизација) нижи од износа пореске амортизације, утврђене у складу са ставом 1. овог члана, као расход амортизације у пореском периоду признаје се рачуноводствена амортизација.

Укупан износ амортизације утврђене за свако стално средство посебно, признаје се највише до износа набавне вредности сваког сталног средства посебно, увећане за евентуална накнадна улагања (члан 3. став 5. Правилника).

Обрачун пореске амортизације започиње и престаје истовремено са обрачуном рачуноводствене амортизације (члан 3. став 6. Правилника).

У случају када је у пореском периоду стално средство отуђено, односно уништено, као расход у том пореском периоду признаје се износ позитивне разлике између неотписане пореске и неотписане рачуноводствене вредности тог средства која се утврђује у пореском периоду у којем је дошло до престанка обрачуна амортизације, при чему се тако утврђена разлика умањује за расход обезвређења који се признаје у истом пореском периоду у складу са Законом (члан 3. став 7. Правилника).

Сагласно члану 3. став 8. Правилника, неотписана пореска вредност из става 7. овог члана утврђује се тако што се набавна вредност, увећана за накнадна улагања, умањи за износ пореске амортизације.

Сходно члану 7. став 1. тачка 9) Правилника, обвезник је дужан да за свако стално средство појединачно обезбеди податак о износу неотписане пореске вредности на крају пореског периода.

РОКОВНИК ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРОПИСАНИХ ОБРАЧУНА И ЗА ПЛАЋАЊЕ ОБАВЕЗА У МЕСЕЦУ ЈАНУАРУ 2024. ГОДИНЕ

Ред. бр.	О П И С	Рок	Број „Привредног саветника“ у којем смо дали објашњења
1	2	3	4
1	Обавеза пописа акцизних производа – цигарета за произвођача, односно увозника цигарета у складу са чланом 31а Закона о акцизама	1. I	У овом броју
2	Нова година – државни празник (празнује се нерадно) – понедељак и уторак (1. и 2. јануар 2024. године)	1. и 2. I	22 и 23/23
3	Уплата доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу месечну основицу за послодавце, који не исплате зараду запосленима за новембар 2023. до 31. децембра 2023. године – обавезно је и подношење пореске пријаве на Обрасцу ППП-ПД	3. I ¹	24/22
4	Уплата доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу месечну основицу за предузетнике који су се определили за личну зараду, у случају ако не исплате личну зараду за новембар 2023. до 31. децембра 2023. године – обавезно је и подношење пореске пријаве на Обрасцу ППП-ПД	3. I ¹	24/22 и 4 и 5/23
5	Плаћање накнаде за формирање обавезних резерви нафте и деривата нафте, у складу са Законом о накнадама за коришћење јавних добара – за период од 1. до 15. децембра 2023. године	3. I ¹	14/19 и 14/22
6	Плаћање накнаде за унапређење енергетске ефикасности за новембар 2023. године	3. I ¹	14/19 и 14/22
7	Плаћање по основу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и за електронско подношење Обрасца ИОСИ за месец децембар 2023. године	5. I	7/21
8	Обавеза правних лица и предузетника – исплатилаца прихода по основу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма да надлежној Пореској управи доставе писмено обавештење о закљученим уговорима са интерпретатором и другим ангажованим лицем у децембру 2023. године, у складу са чланом 108а став 7. Закона о порезу на доходак грађана	5. I	25/10 и 18/17
9	Крајњи рок за јавна предузећа и њихова зависна друштва да на Web апликацији РИНО – Рокови измирења новчаних обавеза, доставе извештај о неизмиреним обавезама јавних предузећа према привредним субјектима за месец децембар 2023. године	5. I	13/13, 6/18 и 9/21
10	Плаћање накнаде за дозволу, односно одобрење за приређивање игара на срећу и накнаде за приређивање класичних и посебних игара на срећу, у складу са Законом о играма на срећу	5. I	8/20, 14 и 15/20 и 8/21

¹ Крајњи рок је 31.XII (недеља), па се продужава на 3.I 2023. (среда), због новогодишњих празника (нерадни дани су 1. и 2. јануар 2024. године), у складу са мишљењем МФИН, бр. 430-01-00167/2005-04 од 28.07.2005. године, које смо објавили у „Регистру прописа“ бр. 7/2009, на страни 171.

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

1. ПРОСЕЧНА МЕСЕЧНА ЗАРАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

МЕСЕЦ 2023. године	Број „Службеног гласника РС“	Бруто зарада		Нето зарада	
		износ	ланчани индекс	износ	ланчани индекс
Јануар (Укупно)	23/23	114.228,00	99,1	82.769,00	98,3
Фебруар (Укупно)	33/23	112.212,00	98,2	81.359,00	98,3
Март (Укупно)	43/23	117.669,00	104,9	85.485,00	105,1
Април (Укупно)	53/23	115.631,00	98,3	83.812,00	98,0
Мај (Укупно)	61/23	118.992,00	102,9	86.220,00	102,9
Јун (Укупно)	71/23	118.025,00	99,2	85.539,00	99,2
Јул (Укупно)	82/23	115.664,00	98,0	83.781,00	97,9
Август (Укупно)	93/23	118.918,00	102,8	86.112,00	102,8
Септембар (Укупно)	104/23	117.472,00	98,8	85.066,00	98,8
Октобар (Укупно)		119.791,00	102,0	86.738,00	102,0

2. МИНИМАЛНА ЗАРАДА

Запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Основица за обрачун социјалних доприноса је бруто минимална зарада. Уколико је бруто минимална зарада виша од најниже основице, допринос се обрачунава на БМЗ, а уколико је БМЗ нижа, основица за обрачун доприноса је најнижа основица. Минимална зарада за период јануар–децембар 2024. године („Службени гласник РС“, бр. 79/23) утврђена је у нето износу од 271 динар по радном часу и примењује се од 1.01.2024. године.

За исплате које се врше од 1. јануара до 31. децембра 2024. године, минимална зарада износи:

Ред. бр.	Месец 2024.	Број сати у месецу	Нето мин. зарада	Бруто мин. зарада
1	Јун	160	43.360,00	58.288,16
2	Фебруар, Март, Септембар и Новембар	168	45.528,00	61.380,88
3	Април, Август и Децембар	176	47.696,00	64.473,61
4	Јануар, Мај, Јул и Октобар	184	49.864,00	67.566,34

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор, топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад, за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

3. НАЈНИЖА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ЗА ОБРАЧУН СОЦИЈАЛНИХ ДОПРИНОСА

Најнижа месечна основица за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање износи **40.143** динара (114.694 x 35%), а примењује се од 1. јануара 2024. године. Најнижа месечна основица примењује се до краја 2024. године, а објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 115/23.

4. НАЈВИША ОСНОВИЦА ЗА ПЛАЋАЊЕ ДОПРИНОСА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

Највиша основица за плаћање доприноса за социјално осигурање износи **573.470** динара (114.694 x 5), а примењује се од 1. јануара до 31. децембра 2024. године. Највиша месечна основица доприноса објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 115/23.

ИЗАШЛА ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ НОВА КЊИГА ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА

ПРИРУЧНИК ЗА ЕЛЕКТРОНСКО ФАКТУРИСАЊЕ, ЕЛЕКТРОНСКО ЕВИДЕНТИРАЊЕ ОБРАЧУНА ПДВ И ФИСКАЛИЗАЦИЈУ

У складу са Законом о електронском фактурисању, Законом о ПДВ и Законом о фискализацији

Привредни саветник је одлучио да сва своја досадашња знања и искуства о примени Закона о електронском фактурисању, Закона о фискализацији и њихово уклапање у правила о ПДВ, стечена кроз писање стручних текстова у часопису, пружање свакодневних консултантских услуга претплатницима, као и кроз већи број одржаних семинара, обједини и изда ново издање у форми приручника који на једном месту садржи сва заокружена објашњења из наведених прописа.

Приручник садржи детаљна, свеобухватна и на великом броју реалних примера из праксе приказана објашњења у вези са применом прописа о електронском фактурисању и фискализацији, као и њиховим ПДВ аспектима.

Приручник је усаглашен са свим важећим прописима из области електронског фактурисања, фискализације и ПДВ, укључујући и **нови Правилник о електронском фактурисању који се примењује од 1. јула 2023. године.**

Нови Правилник о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 47/2023 од 8. јуна 2023. године) замењује три ранија Правилника и доноси значајан број новина и измена у област електронског фактурисања и електронског евидентирања ПДВ преко система електронских фактура.

У првом делу књиге обрађена је практична примена Закона о електронском фактурисању, тј. материја издавања, пријема, процесуирања, сторнирања, чувања и архивирања електронских фактура и електронског евидентирања (појединачног и збирног) обрачуна ПДВ преко СЕФ, а у другом издавању фискалних рачуна и уопште примена Закона о фискализацији.

Руководећи се, пре свега, реалним потребама субјеката приватног и јавног сектора, а на основу свакодневних контаката са корисницима система електронских фактура и решавања њихових оперативних проблема у примени наведених закона, у Приручнику смо велику пажњу посветили обради релевантних повезаних ПДВ аспеката електронских фактура и фискалних рачуна као што су: начин исказивања података из електронских фактура у Обрасцу ПОПДВ и пореској пријави, питања настанка пореске обавезе и права на одбитак претходног пореза, корекцијама обрачунатог и претходног пореза по основу измене уговорене накнаде и сторнирања рачуна, валидношћу фискалног рачуна као ПДВ документа и рачуноводствене исправе и сл. Приручник садржи одговоре на најчешћа питања која смо добили од наших корисника у нашој досадашњој саветодавној подршци корисницима система електронских фактура.

Цена Приручника износи **10.000 динара, без ПДВ** (тј. 11.000 динара са ПДВ).

Ne mora da bude problematično...

Unapredite poslovanje potpuno efikasnim rešenjima!

Vaučeri, poklon kartice?

Višenamenski ili jednonamenski.
Fizički ili elektronski.
Brza integracija sa vašim sistemom.

Loyalty programi?

Jedna platforma za sve kanale prodaje.
Model i rešenje prilagođeno vama.
Potpuna pravno finasijska sigurnost.

150+ partnera

Našu partnersku mrežu čini više od 100 firmi sa preko 150 različitih brendova.

35+ šoping centara

Naši partneri su prepoznati u više od 35 najpoznatijih šoping centara širom Srbije.

1500+ lokacija

Kupci koriste naše višenamenske vaučere na preko 1500 lokacija u 9 zemalja.

Implementacija i distribucija poklon vaučera u Jugoistočnoj Evropi:

